

POSTANOWIENIE

Dnia 8 grudnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Adam Roch (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Jarosław Sobutka

Ławnik SN Jacek Leśniewski

Protokolant Karolina Majewska

po rozpoznaniu w Izbie Dyscyplinarnej na posiedzeniu w dniu 8 grudnia 2021 roku sprawy w przedmiocie odwołania prokuratora K. L. od postanowienia Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym z dnia 22 lipca 2021 roku, sygn. PK I SD (...), o przedłużeniu zawieszenia w czynnościach służbowych na podst. art. 437 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 171 pkt. 1 i art. 150 § 3 *a contrario* ustawy z dnia 28 stycznia 2016 roku Prawo o prokuraturze

postanowił:

zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że uchylić zastosowane na mocy decyzji Prokuratora Okręgowego w P. z dnia 28 stycznia 2019 roku, nr PO V WO (...) zawieszenie w czynnościach prokuratora Prokuratury Rejonowej w P. K. L.

UZASADNIENIE

Decyzją Prokuratora Okręgowego w P. z dniem 28 stycznia 2019 roku K. L. – prokuratora Prokuratury Rejonowej w P. zawieszono w czynnościach służbowych (k. 27). Powyższa decyzja została przez prokuratora zaskarżona (k. 39-40), postanowieniem z dnia 7 marca 2019 roku Sąd Dyscyplinarny przy Prokuratorze Generalnym nie uwzględnił odwołania, zaskarżoną decyzję utrzymując w mocy (k. 112). Zawieszenie w czynnościach prokuratora K. L. przedłużane było kolejno postanowieniami z dni: 19 lipca 2019 roku (k. 211), 16 grudnia 2019 roku, 16 lipca

2020 roku oraz ostatnio 20 stycznia 2021 roku, do dnia 27 lipca 2021 roku. Orzeczenia te, każdorazowo poddawane kontroli instancyjnej, utrzymywane były w mocy postanowieniami Sądu Najwyższego (akta spraw II DO 36/19, II DO 3/20, II DO 87/20, II DO 12/21).

Postanowieniem z dnia 30 stycznia 2019 roku Pierwszy Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Prokuratora Generalnego – na podstawie art. 153 § 3 i art. 154 § 1 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 roku – Prawo o prokuraturze (Dz.U.2017.1767.t.j. z późn. zm., dalej „p.p.”) wszczął postępowanie wyjaśniające w sprawie przewinienia dyscyplinarnego w postaci uchybienia godności urzędu polegającego na tym, iż co najmniej od dnia 25 stycznia 2019 roku do 28 stycznia 2019 roku w zajmowanym przez prokuratora Prokuratury Rejonowej w P. K. L. pokoju o nr (...), w siedzibie Prokuratury Rejonowej w P., na zawieszonym na ścianie kalendarzu z 2016 roku w górnej części przypięty został kolorowy wydruk plakatu przedstawiający wizerunek mężczyzny, będącego osobą publiczną, w nazistowskim mundurze trzymający w prawej ręce drzewce flagi z logo partii politycznej (...), a w tle znajdują się osoby pozdrawiające się nazistowskim gestem, zaś pod zdjęciem umieszczone jest hasło: „(...)”, co wskazuje, ze względu na zawartą w nim treść, na znieważenie osoby publicznej, a także na publiczne propagowanie symboliki faszystowskiej, które to zachowanie naraziło na szwank wizerunek prokuratury jako organu stojącego na straży przestrzegania praworządności, tj. o czyn z art. 137 § 1 Prawa o prokuraturze (k. 12).

Wnioskiem z dnia 2 lipca 2021 roku Pierwszy Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Prokuratora Generalnego wniósł o ponowne przedłużenie zawieszenia w czynnościach prokuratora K. L. na dalszy niezbędny okres, to jest do dnia 27 stycznia 2022 roku (k. 796). Powyższe uzasadnił brakiem ustania przesłanek, które stanowiły podstawę do odsunięcia prokuratora K. L. od wykonywania przez niego obowiązków służbowych.

Postanowieniem z dnia 22 lipca 2021 roku Sąd Dyscyplinarny przy Prokuratorze Generalnym uwzględnił powyższy wniosek i przedłużył okres zawieszenia w czynnościach prokuratora K. L. na dalszy niezbędny okres, tj. do dnia 27 stycznia 2022 roku. W uzasadnieniu orzeczenia podzielono argumentację Pierwszego Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Prokuratora Generalnego, że nie

ustaly przyczyny dalszego stosowania wobec prokuratora K. L. przedmiotowego środka, a nadto interes publiczny, w szczególności dobro służby prokuratorskiej uzasadnia przedłużenie okresu zawieszenia (k. 803).

Odwołanie od powyższego postanowienia wniósł prokurator K. L.. Zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił obrazę przepisów postępowania przez niezastosowanie art. 117 § 2 k.p.k. i przeprowadzenie posiedzenia pomimo nieobecności uczestnika postępowania, który nie został w sposób prawidłowy powiadomiony o terminie posiedzenia, nieprzekazanie stronie postępowania odpisu wniosku złożonego przez rzecznika dyscyplinarnego o przedłużenie zawieszenia w czynnościach służbowych, w wyniku czego strona postępowania, która z powodu zbyt późnego powiadomienia o terminie posiedzenia nie mogła wziąć udziału w posiedzeniu nie miała możliwości wcześniejszego ustosunkowania się do złożonego wniosku i przedstawienia swych argumentów, co w praktyce uniemożliwiło skorzystanie z uprawnień wynikających z art. 116 k.p.k. polegających na uniemożliwieniu złożenia wniosków i oświadczeń na piśmie, co w konsekwencji mogło mieć wpływ na treść orzeczenia. Nadto, zarzucił błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, polegający na przyjęciu, iż uczestnikowi postępowania można zarzucić popełnienie przestępstw opisanych w art. 212 § 1 k.k. i art. 256 § 1 k.k., podczas gdy Sąd Najwyższy uchwałą z dnia 10 września 2020 r. w sprawie II DO 62/20 wyraził zgodę na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej uczestnika postępowania wyłącznie za popełnienie przestępstwa prywatnoskargowego opisanego w art. 216 § 1 k.k., co mogło mieć wpływ na treść orzeczenia.

Podnosząc powyższe zarzuty skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Dyscyplinarnemu przy Prokuratorze Generalnym.

Sąd Najwyższy ustalił co następuje.

Postanowieniem z dnia 15 marca 2019 roku Pierwszy Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Prokuratora Generalnego – na podstawie art. 153 § 3 i § 7 oraz art. 154 § 4 p.p. wszczął postępowanie w sprawie popełnionego przez K. L. –

prokuratora Prokuratury Rejonowej w P. czynu polegającego na tym, że co najmniej od dnia 25 stycznia 2019 roku do 28 stycznia 2019 roku w zajmowanym przez siebie pokoju o nr (...), w siedzibie Prokuratury Rejonowej w P., na zawieszonym na ścianie kalendarzu z 2016 roku w górnej części posiadał przypięty wydruk plakatu przedstawiający wizerunek mężczyzny, będącego osobą publiczną, w nazistowskim mundurze trzymający w prawej ręce drzewce flagi z logo partii politycznej (...) a w tle znajdują się osoby pozdrawiające się nazistowskim gestem, zaś pod zdjęciem umieszczone jest hasło: „(...)” co wskazuje, że względu na zawartą w nim treść, na znieważenie osoby publicznej, a także na publiczne propagowanie symboliki faszystowskiej, które to zachowanie naraziło na szwank wizerunek prokuratury jako organu stojącego na straży przestrzegania praworządności, czym uchybił godności urzędu prokuratora, tj. o przewinienie dyscyplinarne określone w art. 137 § 1 p.p. (k. 115).

Postanowieniem z dnia 20 października 2020 roku przedstawił prokuratorowi K. L. zarzuty dyscyplinarne tego, że:

1. w okresie co najmniej od dnia 25 stycznia 2019 roku do dnia 28 stycznia 2019 roku w zajmowanym przez siebie pokoju nr (...), w siedzibie Prokuratury Rejonowej w P., na zawieszonym na ścianie kalendarzu z 2016 roku w górnej części posiadał przypięty kolorowy wydruk plakatu przedstawiający wizerunek J. K. w nazistowskim mundurze trzymającego w prawej ręce drzewce flagi z logo partii politycznej (...), przy czym w tle znajdują się sylwetki osób z gestem nazistowskiego pozdrowienia, zaś pod zdjęciem umieszczone zostało hasło: „(..)” co wskazuje, że względu na zawartą w nim treść, na znieważenie jego osoby, czym działał na szkodę interesu prywatnego wspomnianego wyżej pokrzywdzonego, które to zachowanie wypełniło dyspozycję art. 216 § 1 k.k., a także na publiczne propagowanie symboliki faszystowskiej czym naraził na szwank wizerunek prokuratury jako organu stojącego na straży przestrzegania praworządności co stanowi uchybienie godności urzędu prokuratora, tj. o przewinienie dyscyplinarne z art. 137 § 1 pkt 5 ustawy – Prawo o prokuraturze;
2. w okresie od grudnia 2014 roku do 28 stycznia 2019 roku na użytkowanej przez siebie w Prokuraturze Rejonowej w P. stacji roboczej komputera PC KBT PRO nr seryjny (...) w folderze z dokumentami pod adresem „(...)” posiadał 729

plików graficznych w katalogach o nazwach: (...) (...) (...), (...), (...), (...), (...), (...) (...) zawierających zdjęcia nagich kobiet oraz filmy o charakterze pornograficznym czym uchybił godności urzędu prokuratora, tj. o przewinienia dyscyplinarne określone w art. 137 § 1 pkt 5 ustawy – Prawo o prokuraturze (k. 702).

Przesłuchiwany w charakterze obwinionego prokurator oświadczył, iż w zakresie zarzutu pierwszego wyjaśnienia złoży w terminie późniejszym. Co do zarzutu drugiego wskazał, iż trudno jest mu się do niego ustosunkować, gdyż nie wie o jakie pliki i foldery chodzi. W jego ocenie mogły to być materiały dowodowe z prowadzonych lub nadzorowanych postępowań, bądź też mogły one zostać przeniesione na służbowy komputer z poprzedniego, który dostał do użytkowania jako używany. Dodał, że w dobie powszechnego dostępu do internetu, w którym znajdują się tysiące stron z materiałami o charakterze pornograficznym posiadanie jakichkolwiek zdjęć czy filmów o takich charakterze w pamięci komputera służbowego nie ma najmniejszego sensu. Wskazał nadto, że w prokuraturze rejonowej była taka ilość pracy, że nie miałby na nic innego czasu, zwłaszcza na przeglądanie materiałów o charakterze pornograficznym. Wyraził wątpliwość, czy można uchybić godności urzędu prokuratora w sposób nie tyle nieumyślny, co nawet kompletnie nieświadomy.

Równocześnie, postanowieniem z dnia 1 lutego 2019 roku w Prokuraturze Krajowej wszczęte zostało śledztwo w sprawie o przestępstwo z art. 231 § 1 k.k. i art. 216 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. (k. 91). Wnioskiem z dnia 27 listopada 2019 roku prokurator z Prokuratury Krajowej wystąpił o zezwolenie na pociągnięcie prokuratora K. L. do odpowiedzialności karnej za czyn polegający na tym, że od nieustalonego okresu czasu do dnia 28 stycznia 2019 roku w P., pełniąc funkcję publiczną prokuratora i działając publicznie, tj. w budynku urzędu publicznego w powszechnej jednostce organizacyjnej prokuratury, w Prokuraturze Rejonowej w P., nie dopełnił swoich obowiązków określonych w art. 2 i 96 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 roku – Prawo o prokuraturze w zakresie ścigania przestępstw i stania na straży praworządności, a nadto postępując niezgodnie ze ślubowaniem prokuratorskim, naruszając powagę sprawowanego urzędu i osłabiając zaufanie obywateli co do swojej bezstronności

jak i innych prokuratorów, poprzez wyrażenie aktywizmu politycznego, w swoim gabinecie umieścił w ogólnie widocznym miejscu rysunek przedstawiający wizerunek posła na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej J. K. przyodzianego w mundur i w pozie nawiązującej do nazistowskiej formacji militarnej N., który to rysunek poprzez swoją część graficzną jak i część językową odnoszącą się do semantycznego i obiektywnego odbioru, nawiązywał się do totalitarnego ustroju państwowo-politycznego oraz porównywał pokrzywdzonego do A. H. – sztandarowego przywódcy (...), a tym samym w istniejącym w Polsce stopniu kultury i uobyczajnienia, poprzez zamieszczone słowa, gesty, pozy osób umieszczonych w części graficznej oraz transpozycję konotacji odnoszących się do przywódcy (...) na osobę wskazaną w wydruku, znieważył tę osobę, czym działał na szkodę interesu prywatnego w/w pokrzywdzonego wyrażającego się w nienaruszalności przypisanej mu godności ludzkiej oraz zachowania i poszanowania przynależnej mu czci, jak również na szkodę interesu publicznego wyrażającego się w zaufaniu obywateli do obiektywnego wyjaśniania okoliczności zdarzeń będących przedmiotem prowadzonych postępowań, stosowania się do obowiązujących norm prawnych, apolityczności prokuratora mającego strzec powagi sprawowanego urzędu, unikania wszystkiego co mogłoby przynieść ujmę jego godności i osłabiać zaufanie do jego bezstronności oraz innych funkcjonariuszy publicznych wykonujących obowiązki służbowe w prokuraturze, tj. o przestępstwo z art. 231 § 1 k.k. i art. 216 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. (k. 225 – 227). Nadto uzupełniającym wnioskiem z dnia 7 lutego 2020 roku prokurator z Prokuratury Krajowej wniósł dodatkowo o wydanie zezwolenia na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej prokuratora K. L. za czyn polegający na tym, że w nieustalonym okresie czasu, nie wcześniej niż od dnia 22 grudnia 2014 roku i nie później niż do dnia 28 stycznia 2019 roku, na użytkowanej w P., w budynku urzędu publicznego w powszechnej jednostce organizacyjnej prokuratury, w Prokuraturze Rejonowej w P., stacji roboczej komputera PC KBT PRO nr seryjny (...) przechowywał i posiadał plik graficzny – (...) zawierający w sobie treść pornograficzną z udziałem małoletniego, tj. o przestępstwo z art. 202 § 4a k.k. (k. 386-387).

Uchwałą z dnia 6 maja 2020 roku Sąd Dyscyplinarny przy Prokuratorze Generalnym nie wyraził zgody na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej K. L. za czyny wskazane we wniosku (k. 404-405).

Na skutek zażalenia wnioskodawcy, w dniu 10 września 2020 roku Sąd Najwyższy zmienił zaskarżoną uchwałę w ten sposób, że zezwolił na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej prokuratora K. L. za to, że od nieustalonego okresu czasu do dnia 28 stycznia 2019 roku w P., działając publicznie, tj. w budynku urzędu publicznego w powszechnej jednostce organizacyjnej prokuratury, w Prokuraturze Rejonowej w P., w swoich gabinecie umieścił w ogólnie widocznym miejscu rysunek przedstawiający wizerunek posła na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej J. K. przyodzianego w mundur i w pozie nawiązującej do nazistowskiej formacji militarnej N., który to rysunek poprzez swoją część graficzną jak i część językową odnoszącą się do semantycznego i obiektywnego odbioru, nawiązywał do totalitarnego ustroju państwowo-politycznego oraz porównywał pokrzywdzonego do A. H. – sztabarowego przywódcy (...), a tym samym w istniejącym w Polsce stopniu kultury i uobyczajnienia, poprzez zamieszczone słowa, gesty, pozy osób zamieszczonych w części graficznej oraz transpozycje konotacji odnoszących się do przywódcy (...) na osobę wskazaną w wydruku, znieważył J. K., czym działał na szkodę interesu prywatnego w/w pokrzywdzonego wyrażającego się w nienaruszalności przypisanej mu godności ludzkiej oraz zachowania i poszanowania należnej mu czci, tj. o czyn z art. 216 § 1 k.k. W pozostałym zakresie zaskarżoną uchwałę utrzymano w mocy (k. 481-482).

Postanowieniem z dnia 27 października 2020 roku przedstawiono prokuratorowi K. L. zarzut popełnienia przestępstwa ww. treści, z art. 216 § 1 k.k. W złożonych wyjaśnieniach nie przyznał się on do popełnienia zarzucanego czynu i co do zasady skorzystał z prawa do odmowy składania wyjaśnień (k. 818).

Sąd Najwyższy uznał co następuje.

Na wstępie zauważyć należy, że ustawa **Prawo o prokuraturze przewiduje dwa odrębne tryby zawieszenia prokuratora w czynnościach służbowych.**

Zawieszenie obligatoryjne związane jest bezpośrednio z dostatecznie uzasadnionym podejrzeniem popełnienia przez prokuratora przestępstwa (art. 151 § 2 p.p.). Normatywne sformułowanie odnoszące się do „przestępstwa umyślnego ściganego z oskarżenia publicznego zagrożonego karą co najmniej 5 lat pozbawienia wolności” dotyczy przy tym czynu zabronionego, którego tryb ścigania określony jest przepisem ustawy, a nie ewentualnymi decyzjami prokuratora, o których mowa w art. 60 k.p.k. W niniejszej sprawie wyrażono prawomocnie zgodę na ściganie prokuratora K. L. za przestępstwo z art. 216 § 1 k.k., które zgodnie z art. 216 § 5 k.k. odbywa się z oskarżenia prywatnego. Fakt zatem objęcia przez prokuratora czynu prywatnoskargowego ściganiem z urzędu w trybie art. 60 k.p.k. nie ma wpływu na obligatoryjność zawieszenia, o której mowa art. 151 § 2 Prawa o prokuraturze, także z uwagi na to, iż przestępstwo z art. 216 § 1 k.k. jest zagrożone karą jedynie grzywny lub ograniczenia wolności.

Drugim rodzajem zawieszenia w czynnościach jest zawieszenie fakultatywne, które stosowane było dotąd w przedmiotowej sprawie. Przyjmuje się, że **zawieszenie w czynnościach służbowych stanowi tymczasowy środek reagowania wobec obwinionego, właściwy postępowaniu dyscyplinarnemu.** Stosuje się je wtedy, gdy z uwagi na charakter przewinienia konieczne jest natychmiastowe odsunięcie prokuratora od wykonywania obowiązków służbowych. W sytuacji, o której mowa w art. 151 § 2 p.p., ustawa wprowadziła domniemanie takiej konieczności wynikające z istnienia dostatecznie uzasadnionego podejrzenia popełnienia przez niego poważnego przestępstwa. W toku postępowania w przedmiocie fakultatywnego zawieszenia prokuratora w czynnościach służbowych, tj. rozpoznawania odwołania od zawieszenia lub orzekania w przedmiocie przedłużenia zawieszenia, sąd dyscyplinarny nie rozstrzyga o zasadności zarzutów sformułowanych w postępowaniu dyscyplinarnym, tym bardziej że zawieszenie to może być stosowane przed wszczęciem postępowania, ale wyłącznie o zasadności odsunięcia prokuratora od wykonywania czynności służbowych w związku z czynem będącym podstawą podjętych działań. Dotyczy to zarówno zawieszenia w czynnościach związanego wyłącznie

z możliwym deliktem dyscyplinarnym (art. 150 § 1 p.p.), jak i takiego, który wiąże się z popełnieniem ściganego z urzędu przestępstwa nieumyślnego, przestępstwa ściganego z oskarżenia prywatnego, a także każdego przestępstwa zagrożonego karą mniej surową niż 5 lat pozbawienia wolności (art. 151 § 1 p.p.) (por. K. K. Świeczkowski, *Postępowania dyscyplinarne sędziów i prokuratorów, zawieszenie w czynnościach służbowych*, Prokurator 2005, nr 2-3, s. 50, 57; T. Janeczek, A. Roch, *Odpowiedzialność karna, odpowiedzialność za wykroczenia oraz zawieszenie w czynnościach prokuratora w świetle Prawa o prokuraturze*, Prokuratura i Prawo 2017, nr 4, s. 142).

W piśmiennictwie wskazuje się, iż konieczność stosowania instytucji zawieszenia w czynnościach służbowych wyznaczana jest *de facto* przez charakter zarzuconego prokuratorowi przewinienia, a zatem oceną czy przez pryzmat stawianych zarzutów konieczne jest natychmiastowe odsunięcie go od wykonywania obowiązków służbowych (A. Kiełtyka, W. Kotowski, A. Ważny, *Prawo o prokuraturze, Komentarz*, Lex 2021). **W orzecznictwie z kolei przyjmuje się, że dla oceny zasadności odsunięcia prokuratora od wykonywania czynności służbowych badaniu podlegają: wystarczające uprawdopodobnienie popełnienia deliktu dyscyplinarnego, stopień zawinienia, wzgląd na dobro wymiaru sprawiedliwości, szkodliwość zarzucanego czynu dla służby, a nadto okoliczność czy waga stawianych zarzutów uniemożliwia prokuratorowi pełnienie czynności** (por. w szczególności uchwały Sądu Najwyższego z dni: 28 kwietnia 2005 r., SNO 12/05, Lex 472069; 7 kwietnia 2009 r., SNO 20/09, Lex 1288812 oraz 29 września 2009 r., SNO 72/09, Lex 1288982; postanowienie SN z dnia 11 grudnia 2019 r., II DO 31/19, Lex 3161557; postanowienie SN z dnia 19 grudnia 2019 r., II DO 29/19, Lex 3096564).

Przechodząc zatem do analizy złożonego przez obwinionego odwołania, Sąd Najwyższy doszedł do przekonania, że zasługiwało ono na uwzględnienie, choć trafny okazał się jedynie zarzut drugi. Analiza zgromadzonego materiału dowodowego oraz argumenty związane z tym zarzutem spowodowały zmianę zaskarżonego rozstrzygnięcia sądu *a quo*.

Zawieszenie w oparciu o art. 150 § 1 ustawy Prawo o prokuraturze możliwe jest jedynie na okres do 6 miesięcy. Tylko w uzasadnionych przypadkach może ono być przedłużone na wniosek rzecznika dyscyplinarnego przez sąd dyscyplinarny na dalszy, niezbędny okres, zgodnie z art. 150 § 3 p.p. **W kontekście decyzji o przedłużeniu zawieszenia prokuratora w czynnościach w sprawie innej niż wskazana w art. 151 § 2 p.p., zasadniczą kwestią jest więc zaistnienie w danej sytuacji uzasadnionego przypadku, o którym mowa w art. 150 § 3 p.p.** (por. postanowienie SN z dnia 12 lutego 2019 r., II DO 1/18, Lex 2619189).

Prokurator K. L. zawieszony w czynnościach służbowych został decyzją Prokuratora Okręgowego w P. z dniem 28 stycznia 2019 roku. W niniejszej sprawie zawieszenie trwa więc od przeszło dwóch lat i dziesięciu miesięcy. Zasadniczym motywem jej podjęcia był charakter ujawnionego czynu, kwalifikowanego początkowo jako naruszający art. 96 § 2 ustawy – Prawo o prokuraturze, a także art. 212 § 1 k.k., art. 216 § 1 k.k. i art. 256 § 1 k.k. (a następnie art. 231 § 1 k.k.). Sąd Najwyższy dokonując kolejnych kontroli instancyjnych wydawanych decyzji o przedłużeniu zawieszenia w czynnościach przyjmował każdorazowo, iż konieczność utrzymywania tego środka wynikała z charakteru deliktów dyscyplinarnych będących przedmiotem postępowania dyscyplinarnego, noszących znamiona uchybienia godności urzędu prokuratora, oraz wskazując, że nie ustały przesłanki, które stanowiły podstawę do odsunięcia obwinionego wykonywania przez niego obowiązków służbowych. Do momentu uprawomocnienia uchwały immunitetowej wydanej wobec K. L. sądy dyscyplinarne podkreślały, że sama waga przewinienia dyscyplinarnego, wypełniającego znamiona umyślnych występów z art. 231 § 1 k.k. (początkowo art. 256 § 1 k.k.), art. 212 § 1 k.k. i art. 216 § 1 k.k. pozwala na uznanie, że w sprawie zachodzi przesłanka uzasadnionego przypadku z art. 150 § 3 p.p. Wskazywano na potrzebę kontynuowania postępowania dyscyplinarnego i konieczność uzyskania materiału dowodowego z prowadzonego odrębnie śledztwa. Przyjmowano, że zajmowanie przez obwinionego w trakcie trwania postępowania dyscyplinarnego urzędu prokuratorskiego może doprowadzić do istotnego podważenia autorytetu prokuratury i przynieść poważne szkody interesowi publicznemu.

W poddawanym aktualnie kontroli instancyjnej postanowieniu sądu dyscyplinarnego I instancji przyjęto, dzieląc stanowisko rzecznika dyscyplinarnego, iż nie ustały przyczyny stosowania instytucji zawieszenia wobec prokuratora K. L., a przedłużenie okresu zawieszenia uzasadnia także interes publiczny, w szczególności dobro służby prokuratorskiej. Z wniosku rzecznika dyscyplinarnego, którego argumenty znalazły akceptację sądu *a quo* wynika, że powodem przedłużenia zawieszenia jest oczekiwanie na pozyskanie dalszego materiału dowodowego ze śledztwa kontynuowanego przez Prokuraturę Krajową, a także charakter deliktów dyscyplinarnych będących przedmiotem postępowania.

Sąd Najwyższy uznał, że w niniejszej sprawie niewątpliwie istnieją uzasadnione podstawy do twierdzenia, że K. L. dopuścił się przynajmniej jednego z zarzucanych mu czynów. Analizując zgromadzone dowody w kontekście uprawdopodobnienia popełnienia przewinienia służbowego, stopnia zawinienia, szkodliwości zarzucanego czynu dla służby i dobra wymiaru sprawiedliwości, nie znalazł jednak argumentów pozwalających na uwzględnienie wniosku rzecznika dyscyplinarnego. Po upływie blisko trzech lat zawieszenia, Sąd Najwyższy nie dostrzegł okoliczności mogących uzasadnić konieczność dalszego jego przedłużenia, po myśli art. 150 § 3 p.p.

Uprawdopodobnienie zaistnienia przypisywanych obwinionemu deliktów dyscyplinarnych w przypisywanej mu postaci nie zostało ocenione jako wysokie. Przyjęcie publicznego charakteru działania przez obwinionego w kontekście art. 216 § 1 k.k. budzi pewne wątpliwości, choć niewątpliwie istnieje znaczne prawdopodobieństwo, że zachowaniem swoim K. L. dopuścił się uchybienia godności urzędu. Zawieszenie w pokoju służbowym prokuratora grafiki, przedstawiającej osobę publiczną (posła na Sejm RP) w wyjątkowo negatywnym świetle – poprzez porównanie do A. H. – nie mieści się we wzorcu zachowania godnego. Wniosek ten jest tym bardziej zasadny, jeśli zastosować do prokuratora, jako osoby wykonującej zawód zaufania publicznego, podwyższone standardy etyczne, których źródłem jest w szczególności przepis art. 96 § 2 p.p., nakazujący unikanie wszystkiego, co mogłoby przynieść ujmę godności prokuratora lub osłabiać zaufanie do jego bezstronności. Także drugi zarzut nie znajduje takiej

podstawy dowodowej, aby przyjąć, że zachodzi niewątpliwe podejrzenie popełnienia tego deliktu dyscyplinarnego.

Również stopień zawinienia obu zarzucanych obwinionemu czynów nie jawi się jako nadzwyczajnie wysoki. Mający poważniejszy charakter zarzut związany z zawieszeniem plakatu winien być oceniany raczej jako działanie nieprzemyślane ze strony obwinionego, związany z brakiem przewidywania potencjalnych konsekwencji eksponowania grafiki o określonej treści w pomieszczeniu służbowym w jednostce prokuratury, niż dążące do wywołania jakichkolwiek publicznych skutków. Nie doszło bowiem do żadnych społecznych perturbacji, czy to z udziałem pracowników prokuratury, czy to funkcjonariuszy policji, czy to innych osób. Potwierdzeniem tego jest fakt, że żadna z kilkudziesięciu przesłuchanych osób przebywających w gabinecie służbowym prokuratora plakatu będącego przedmiotem zarzutu nie zauważyła. Nie sposób ustalonego działania traktować jako manifestacji politycznej ze strony obwinionego. Brak jest danych mogących potwierdzić tezę, że zamiarem K. L. było znieważenie posła J. K.. Niewątpliwie samo wywieszenie zabezpieczonego plakatu mogło spowodować zagrożenie dla dobra służby prokuratorskiej i jako takie może zostać w przyszłości uznane za przewinienie dyscyplinarne. Zachowanie to nie wydaje się jednak być na tyle rażącym, aby uzasadniać dalsze zawieszenie w czynnościach służbowych. Zajmowanie przez obwinionego urzędu prokuratorskiego w trakcie trwania postępowania dyscyplinarnego, na tym jego etapie, po tak długotrwałym okresie zawieszenia w czynnościach, nie może doprowadzić do istotnego podważenia autorytetu prokuratury (por. postanowienie SN z dnia 12 lutego 2021 r., II DO 3/21, Lex 3156215).

W chwili obecnej postępowanie dyscyplinarne przeciwko K. L. znajduje się na etapie końcowym.

Obwiniony jest jednocześnie podejrzany o popełnienie występku określonego w art. 216 § 1 k.k. Postępowanie immunitetowe wykluczyło natomiast zasadność podejrzewania go o popełnienie występku z art. 212 § 1 k.k. i art. 231 § 1 k.k. Tymczasem sąd dyscyplinarny przedłużając okres zawieszenia wskazał, że zarzucany obwinionemu delikt dyscyplinarny może wyczerpywać znamiona umyślnych przestępstw z art. 212 § 1 k.k., art. 216 § 1 k.k. i art. 256 § 1 k.k. (str. 10

akt SN), co było argumentem świadczącym o zasadności uwzględnienia wniosku rzecznika dyscyplinarnego. Błąd ten niewątpliwie mógł mieć wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, gdyż zarzucany faktycznie obwinionemu delikt jest znacznie łagodniejszego rodzaju, aniżeli przyjął to sąd *a quo*. Owo błędne ustalenie sądu I instancji miało istotny wpływ na uznanie konieczności uwzględnienia środka odwoławczego i zmiany zaskarżonego orzeczenia, wobec stwierdzenia w oparciu o akta sprawy i analizę zaskarżonego orzeczenia braku okoliczności mogących uzasadnić konieczność dalszego przedłużenia zawieszenia, o czym mowa w art. 150 § 3 p.p.

Rozpoznając bowiem kwestię przedłużania zawieszenia prokuratora w czynnościach służbowych pamiętać należy, że **instytucja zawieszenia stanowi li tylko tymczasowy środek reagowania wobec obwinionego w postępowaniu dyscyplinarnym. Sąd dyscyplinarny musi wziąć pod uwagę korelację między zarzucanym czynem, możliwą karą i stopniem już zaistniałej wobec prokuratora dolegliwości. Trzeba też wziąć pod uwagę, że wymiar sprawiedliwości doznaje uszczerbku nie tylko przez wydawanie decyzji *ad meritum* przez osobę obwinioną, ale też poprzez nadmierne przedłużanie postępowania dyscyplinarnego, gdy orzeczenie o charakterze *ex natura* tymczasowym zmienia się w orzeczenie o stałym charakterze represyjnym** (postanowienie SN z dnia 14 listopada 2019 r., II DO 30/19, Lex 3095001).

W związku z tym Sąd Najwyższy uznaje, że długotrwale (wieloletnie) zawieszenie w czynnościach służbowych może być zasadne wyłącznie w sytuacji, w której zaistniały delikt dyscyplinarny jest tego rodzaju, że realnie grożącą obwinionemu karą, w przypadku uznania jego winy w postępowaniu dyscyplinarnym, będzie kara wydalenia ze służby prokuratorskiej. Może być to, ale nie musi, czyn wyczerpujący jednocześnie znamiona czynu zabronionego, ale taki, który jednoznacznie pozwala na przyjęcie wstępnego założenia o możliwości utraty przez prokuratora nieskazitelności charakteru. W przedmiotowej sprawie tak nie jest. Czyny ostatecznie zarzucane prokuratorowi K. L. nie wskazują na to, iż na obecnym etapie postępowania niezbędna jest ochrona dobrego imienia i autorytetu prokuratury powszechnej, a zatem interesu publicznego, przed

potencjalnymi szkodami związanymi z pełnieniem urzędu prokuratora przez osobę obwinianą o przewinienie dyscyplinarne o charakterze dyskwalifikującym z punktu widzenia dobra służby (postanowienie SN z dnia 5 grudnia 2018 r., I DO 12/18, Lex 2628016).

Dokonując dodatkowo oceny istnienia uzasadnionego przypadku, o którym mowa w art. 150 § 3 p.p., w kontekście realnie grożącej obwinionemu kary, mogącej stanowić podstawę kontynuacji zawieszenia, Sąd Najwyższy przyjął, że **tylko możliwość wymierzenia obwinionemu najsurowszej kary dyscyplinarnej może uzasadniać kontynuowanie wobec prokuratora zawieszenia w wykonywaniu obowiązków służbowych przez okres trzech lat**. Stwierdzić stanowczo należy, że stawiane obwinionemu zarzuty, a przede wszystkim zgromadzony w toku postępowania dyscyplinarnego materiał dowodowy, nie dają podstaw do przyjęcia założenia, iż taka ewentualność jawi się realną.

Biorąc więc pod uwagę także nadmiernie długotrwałe prowadzenie postępowania dyscyplinarnego, stwierdzić należało brak w przedmiotowej sprawie przesłanki uzasadnionego przypadku, umożliwiającej dalsze przedłużenie zawieszenia w czynnościach. W wypadku uwzględnienia wniosku rzecznika dyscyplinarnego, instytucja ta przybrałaby już postać nieuprawnionych dolegliwości, a tymczasowe z gruntu zawieszenie stałoby się nieuzasadnioną trzyletnią represją.

Odnosząc się natomiast pokrótce do argumentacji przedstawionej w pierwszym zarzucie odwołania, dotyczącym obrazy odpowiednio stosowanego art. 117 § 2 k.p.k., to zarzut takowy obwiniony konsekwentnie stawiał kolejnym rozstrzygnięciom sądów dyscyplinarnych I instancji orzekających o przedłużeniu okresu jego zawieszenia w czynnościach, nie dostrzegając argumentacji prawnej wyrażanej w tym zakresie przez Sąd Najwyższy w wydawanych postanowieniach. Odwołując się zatem do ugruntowanej linii orzeczniczej (nie tylko na kanwie sprawy dotyczącej obwinionego) wskazać należy, iż **posiedzenie w przedmiocie rozstrzygnięcia wniosku o przedłużenie okresu zawieszenia prokuratora w czynnościach służbowych nie jest posiedzeniem, o terminie którego należy powiadamiać strony. Jeśli strona o terminie posiedzenia zdobędzie wiedzę (np. telefonicznie lub z jawnej publicznie – umieszczonej w internecie –**

wokandy), oczywiście ma prawo na podst. art. 96 § 2 k.p.k. na takim posiedzeniu się stawić i brać w nim udział. Nie można jednak z faktu niezawiadomienia o terminie posiedzenia w takiej sprawie wyciągać wniosku o obrazie art. 117 § 2 k.p.k., gdyż nie istnieje przepis prawa nakazujący podjęcie takiego działania przez sąd (zgodnie z art. 96 § 1 k.p.k.). Nie sposób zatem zgodzić się ze skarżącym, iż brak skutecznego poinformowania go przez sąd *a quo* o posiedzeniu w przedmiocie przedłużenia zawieszenia prokuratora w czynnościach służbowych stanowił naruszenie jego prawa do obrony. Zarzut odnoszący się do obrazu przepisu art. 117 § 2 k.p.k. jest więc niezasadny (por. postanowienia SN z dni: 5 grudnia 2018 r., I DO 12/18, Lex 2628016; 13 czerwca 2019 r., I DO 27/19, Lex 2684118; 11 grudnia 2019 r., II DO 31/19, Lex 3161557; 27 października 2020 r., II DO 97/20, Lex 3077383).

Podobnie nietrafne jest kwestionowanie nieprzesłania prokuratorowi odpisu wniosku rzecznika dyscyplinarnego o przedłużenie zawieszenia w czynnościach. Brak jest bowiem przepisu nakazującego realizację takiej czynności. Z wnioskiem tym obwiniony mógł zapoznać się w siedzibie sądu dyscyplinarnego lub wystąpić o jego nadesłanie.

Uzupełniając powyższe zaznaczyć należy, że **prawomocne zakończenie zawieszenia w czynnościach służbowych powoduje z mocy prawa upadek decyzji o obniżeniu wynagrodzenia prokuratorowi, bowiem zgodnie z art. 152 § 1 p.p. obniżenie to następuje wyłącznie na czas trwania zawieszenia.** W realiach niniejszej sprawy, prokuratorowi K. L. wynagrodzenie obniżono postanowieniem Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym w W. z dnia 21 marca 2019 r. PK I SD (...), utrzymanym w mocy postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 14 listopada 2019 roku, II DSI 45/19.